

були внесені зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 925 та затверджено Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на створення навчально-практичних центрів сучасної професійної (професійно-технічної) освіти. Зокрема, внесеними змінами розширено напрями використання бюджетних коштів: субвенція спрямовується на придбання сільськогосподарської, іншої техніки, обладнання, матеріалів та устаткування закладами професійної (професійно-технічної) освіти, на базі яких будуть створені навчально-практичні центри сучасної професійної (професійно-технічної) освіти (далі – навчально-практичні центри), а також на капітальний ремонт (реконструкцію) майстерень, лабораторій, кабінетів, інших навчальних приміщень. Сума коштів, які можуть бути спрямовані для капітального ремонту (реконструкції) закладів професійної (професійно-технічної) освіти, повинна становити не більше 20 % загального розміру субвенції.

За результатами поданих заявок від областей комісією, яка була створена МОН, у 2020 р. було відібрано 53 заклади професійно-технічної освіти для створення на їх базі навчально-практичних центрів. Перелік закладів професійної (професійно-технічної) освіти затверджено наказом МОН від 23 квітня 2020 р. № 544. Загальний обсяг зазначених фінансових потреб становить 137 442,1 тис. грн.

За даними Держказначейства станом на 01.07.2020 кошти з бюджету ще не надходили.

Особливості розподілу освітньої субвенції

Невикористані залишки освітньої субвенції розподіляються за напрямками визначеними Кабінетом Міністрів України. Зокрема Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 964-р було заплановано обсяг видатків розвитку сумою 123,7 млн грн на придбання обладнання для оснащення ресурсних кімнат.

Ще одним розпорядженням КМУ від 18.12.2018 № 1012-р напрями спрямування видатків було визначено таким чином: 200,0 млн грн – на оснащення закладів загальної середньої освіти засобами навчання та обладнанням для кабінетів природничо-математичних предметів (видатки розвитку); 50,0 млн грн – на закупівлю україномовних дидактичних матеріалів для ЗЗСО з навчання мовами національних меншин (видатки споживання); 267,3 млн грн – на забезпечення належних санітарно-гігієнічних умов у приміщеннях ЗЗСО (видатки розвитку). Використання коштів освітньої субвенції мало здійснюватися на засадах співфінансування.

Кошти в обсязі 200 млн грн, спрямовані на облаштування природничо-математичних кабінетів засобами навчання та закупівлю обладнання, були використані на 98,2 % (196,9 млн грн).

Протягом 2019 р. за кошти державного бюджету також обладнано 3 681 кабінет природничо-математичного циклу. Найбільше (22,2 %) сучасним обладнанням облаштовано кабінетів математики (рис. 11).

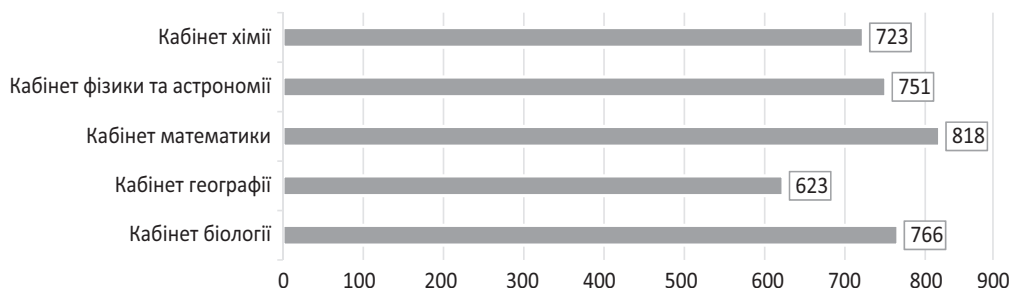

Рис. 11. Кількість кабінетів природничо-математичного циклу, для яких закуплено засоби навчання та обладнання, %

Побудовано за даними Міністерства освіти і науки України.

Закладами загальної середньої освіти були закуплені меблі та аудиторні дошки, зокрема закуплено більше 20 000 одиниць меблевого обладнання для кабінетів математики й природничих предметів (рис. 12).

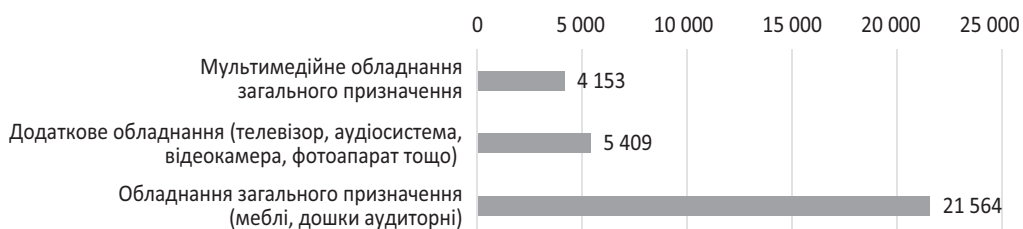

Рис. 12. Кількість обладнання, яке було закуплено для оснащення кабінетів природничо-математичного циклу, одиниць

Побудовано за даними Міністерства освіти і науки України.

Оснащення кабінетів природничо-математичного циклу найбільше поповнилось обладнанням в закладах загальної середньої освіти Донецької і Харківської областей, а саме: в Донецькій області закуплено 5 350 одиниць необхідного обладнання, в Харківській області – 3 444 одиниці мультимедійного, додаткового й меблевого обладнання.

Із виділених 50,0 млн грн на закупівлю україномовних дидактичних матеріалів для закладів загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин було використано 47,8 млн грн або 95,6 %.

Близько 80 % коштів (212,3 млн грн з 267,3 млн грн) використано на забезпечення належних санітарно-гігієнічних умов у приміщеннях закладів загальної середньої освіти.

Ще одним напрямом, за яким витрачалися залишки освітньої субвенції у 2019 р., була закупівля шкільних автобусів для перевезення дітей до місця навчання. У 2019 р. закуплено 381 автобус на суму 707,3 млн грн, у т. ч. 62 спеціальних шкільних автобуси.

Станом на 01 січня 2020 р. залишки освітньої субвенції на рахунках місцевих бюджетів склали 5,3 млрд грн. З них 3,4 млрд грн є вагомим ресурсом місцевої влади для оновлення матеріально-технічної бази закладів освіти.

Решта 1,9 млрд грн отримали цільове призначення. Урядом наприкінці 2019 р. було ухвалено Розпорядження КМУ від 27.11.2019 № 1106-р «Деякі питання використання у 2019 р. освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам» та передбачені цільові видатки у сумі 1 099 607,4 тис. грн, з них: 600 000,0 тис. грн на придбання шкільних автобусів, у тому числі обладнаних місцями для дітей з особливими освітніми потребами; 400 000,0 тис. грн на ремонт та придбання обладнання для їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти; 55 335,4 тис. грн на забезпечення належних санітарно-гігієнічних умов у приміщеннях закладів загальної середньої освіти; 44 272,0 тис. грн на придбання обладнання для спеціальних шкіл та навчально-реабілітаційних центрів, в яких навчаються сліпі, із зниженим зором, глухі діти.

Використання коштів за напрямками, крім придбання обладнання для спеціальних шкіл та навчально-реабілітаційних центрів, в яких навчаються сліпі, із зниженим зором, глухі діти, здійснюється на засадах співфінансування: для закладів, розташованих у м. Києві, містах обласного значення та об'єднаних територіальних громадах з адміністративним центром у місті обласного значення та фінансування яких здійснюється з обласного бюджету, не більш як 70 % – за рахунок освітньої субвенції та не менш як 30 % – за рахунок коштів місцевих бюджетів; для закладів, розташованих у районах та об'єднаних територіальних громадах, не більш як 90 % – за рахунок освітньої субвенції та не менш як 10 % – за рахунок коштів місцевих бюджетів; для закладів, розташованих у селах (селищах), що мають статус гірських населених пунктів, та населених пунктах, розташованих на лінії зіткнення, не більш як 95 % – за рахунок освітньої субвенції та не менш як 5 % – за рахунок коштів місцевих бюджетів.

Розпорядження КМУ від 27.11.2019 № 1109-р «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству освіти і науки на 2019 рік», відповідно до якого за рахунок залишків по іншим бюджетним програмам був збільшений обсяг освітньої субвенції та передбачені цільові видатки у сумі 801 624,0 тис. грн на оснащення закладів загальної середньої освіти обладнанням для навчальних кабінетів і STEM-лабораторіями.

Особливості розподілу освітньої субвенції у 2021 році

Особливості розподілу освітньої субвенції у 2021 р. зумовлені тим, що з 2021 р. буде діяти новий територіальний устрій України. Тобто, всі територіальні громади, які утворюються після місцевих виборів 25 жовтня 2020 р., перейдуть на прямі міжбюджетні відносини з 01 січня 2021 р. Розподіл освітньої субвенції для підготовки проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» на перше читання має бути здійснений з урахуванням територіальних громад, які утворюються до 25 жовтня 2020 р. Достовірність та своєчасність розподілу освітньої субвенції залежить від оперативності заповнення офіційної статистичної звітності (звіт ЗНЗ-1) закладами загальної середньої освіти та надання іншої інформації до МОН департаментами (управліннями) освіти і науки на місцях.

На виконання вимоги Формули розподілу освітньої субвенції щодо перегляду коефіцієнтів приведення розрахункової наповнюваності класів раз на три роки, нині в МОН здійснюється математичне моделювання для визначення нових значень розрахункової наповнюваності класів, які почнуть діяти з 01 січня 2021 року, з урахуванням нового територіального устрою.

Також відзначимо, що значна увага приділяється ефективності використання бюджетних коштів, зокрема Міністерство фінансів України (Мінфін) з 2018 р. започаткувало оприлюднення фінансово-освітньої інформації на своїх електронних ресурсах (<https://mof.gov.ua/uk/the-reform-of-education>).